

İnfaz yasası sevinçten çok tepki yarattı

İNFAZ YASASINDAN BEKLENENİN TAM GERÇEKLEŞMEMESİNİN YARATTIĞI HUZURSUZLUĞA, BİR BÖLÜM SİYASAL TUTUKLUNUN YARATTIĞI YAPAY GERGİNLİK EKLENİNCE ÇOK SAYIDA CEZAEVİNDE AYAKLANMALAR, DİRENİŞLER, ACILI GÜNLER YAŞANDI.

1978 yılı cezaevleri açısından oldukça hareketli ve gerilimli bir dönem olarak yaşandı. İsyanlar, direnişler, cinayetler ve firarlar basında cezaevlerine ilişkin yer alan haber başlıklarında sık sık görüldü. Geçtiğimiz yılın cezaevlerine getirdiği değişikliği, İnfaz Yasasında yapılan düzenlemenin doğurduğu dalgalanmalar ve bir bölüm siyasi tutuklunun yarattığı yapay gerginlik oluşturdu.

Adalet Bakanı Mehmet Can'ın, İnfaz Yasasında değişiklikler yapılacağını açıklamasıyla birlikte, en küçük bir umut ışığının bile günlerce konuşulduğu cezaevlerinde heyecan yükseldi. Yeni yasa değişikliği ile 3 yıla hükümlü bir kişinin cezasından 647 sayılı yasaya göre üçte bir

Paşakapısı Cezaevi isyanında yaralı bir mahkum.

oranında eksiltme uygulandıktan sonra hükümlülük sürelerini çalışarak geçirenler için ayda 6 günlük bir indirim daha yapılması ve örnek olarak alınan 3 yıla hükümlü kişinin yatması gereken iki yıldan 144 gün daha erken saliverilmesi sağlanıyordu. Bu arada, savcılar bu indirimle ilgili hesaplarında farklılıklar ortaya çıkmaya başladı, cezaevlerinin ayrı bir konusunu oluşturdu. Örneğin 1803 sayılı af yasasından yararlanan 36 yıla hükümlü iki ayrı kişinin saliverilme süreleri iki ayrı biçimde saptanmış ve birinin 16, diğerrinin 12 yıl yattıktan sonra saliverileceği belirtilmişti.

AYAKLANMA, DİRENİŞ

Bir tek günün bile dikkatle sayıldığı cezaevleri için bu hesaplar uzun tartış-

malara, hatta isyanlara ve direnişlere neden oldu. Bu kalkışmalar sonunda bir çok tutuklu ve hükümlünün yeri değiştirildi, çok sayıda kişi yaralandı, ölenler oldu, cezaevlerinde ateşli silahlar ve kesici aletler bulundu. 1978 yılı içinde Bayrampaşa, Zonguldak, Bursa, Buca, Mersin, Niğde, Kayseri ve Yozgat Cezaevlerinde çeşitli ayaklanmalar ve direnişler oldu, duvarların ardında acılı günler yaşandı. İnfaz Yasası'nda yapılan değişikliğin uygulanmaya başlamasından sonra Adana Cezaevinde 559 tutuklu açık grevine başladı. Tutuklular, yasa değişikliğinin adil olmadığını öne sürüyorlardı.

Selim YALÇINER

Unutulmayanlar, unutulmaması gerekenler...

Terörün kurbanları arasına girmek için bireysel, mesleki insanlık dü-rüstlük, namus bile yeterli olmaya başladı... İşte görevini yaptığı için katledilen Ankara Savcı Yardımcısı Doğan Öz... İşte, «çalışma karşı sorumluyum» dediği için tekerlekli iskemlede yaşamaya mahkûm edilen Doç. Server Tanilli... Atatürk Öğrenci Sitesini komando karargahı olmaktan çıkarmaya çalışan Devrim Çelenk... Atatürk Eğitim Enstitüsünde eğitimin sürmesi için çaba göstermekten «suçlu» Fahrettin Yılmaz... En verimli çağında kurşunlara hedef olan Doç. Bedrettin Cömert...

İTÜ'nün eski rektörlerinden Elektrik Fakültesi Dekanı Prof. Bedri Karafakioğlu neden bu insafsız terörün kurbanları arasına girdi? KTÜ'de görevli Doç. Necdet Bulut'tan ne istiyorlardı?

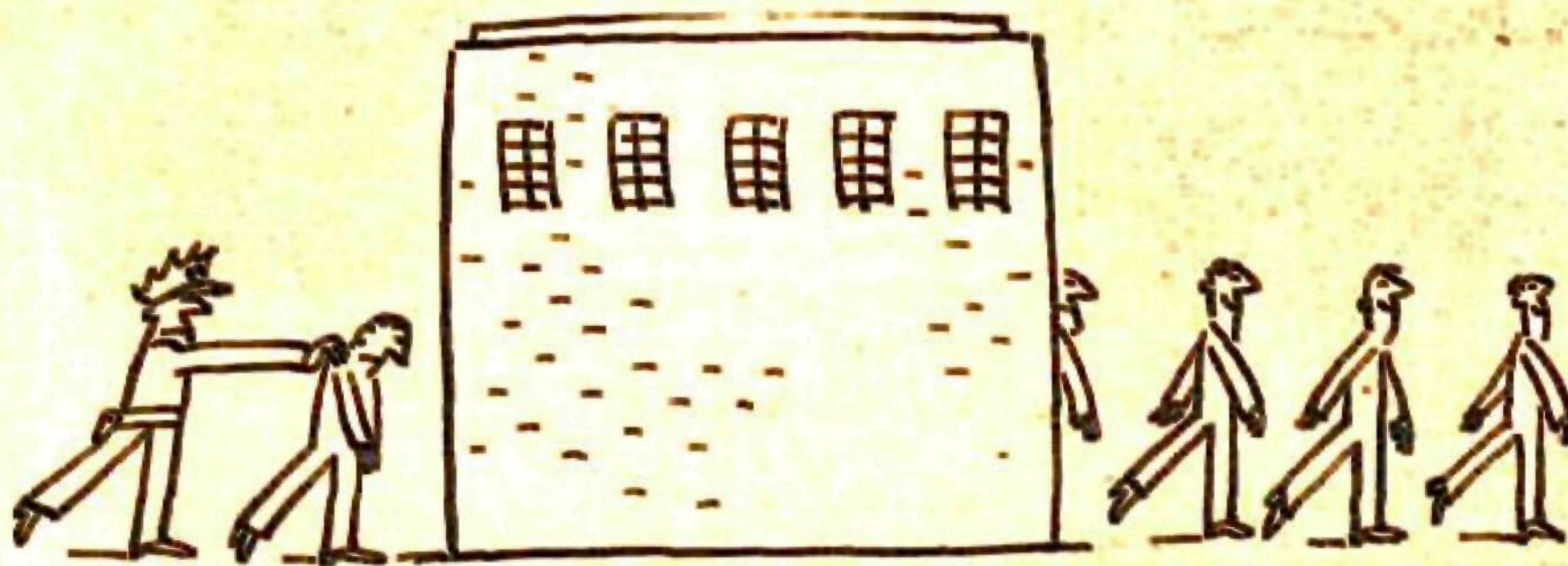
Politika gazetesi yazı işleri müdürü Ali İhsan Özgür bir basın emekçisiydi. Kaçınıldı, bir hafta boyunca işkence gördü, sonra cesedi bulundu?

Asayiş Yasaları

Ekim ayından sonra gözler hükümetin hazırlayıp meclislere gönderdiği asayişle ilgili yasa tasarılarının üzerine çevrildi. Ancak bu yasaların incelenmesinde getirilmek istenen bazı hükümlerin daha önce CHP'nin başvurusu ile Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği yasalarla benzerlikler taşıdığı ortaya çıktı. Bunun üzerine CHP grubu bu tasarıları eleştirmeye ve ciddi bir inceleme yapılmasını istemeye başladı. Bu amaçla CHP grubunda 7 kişilik bir özel komisyon kuruldu. Halen Millet Meclisi'nin çeşitli komisyonlarında ve Genel Kurul gündeminde bulunan ve parça parça görüşülerek yasalaştırılan tasarıların özellik gösteren ilkeleri bulunmakta. Bu ilkelerden bazıları da Meclislerin çalışmaları sırasında oldukça değişecek gibi görünüyor.

Firar için yeni bir yöntem: Sahte telgraf

Geçtiğimiz yılın özellikle eylül ve ekim aylarından itibaren çoğunluğu ülkücü olan tutuklular, iki yöntemle: sahte telgraflar ve firarlarla yasalardan kaçmaya çalıştılar. Sahte Yargıtay saliverme telgraflarıyla kaçmaların ilki, İzmir'den oldu. Ankara'dan postaya verilen telgrafın cezaevine ulaşmasıyla, böyle bir yöntemle ilk kez tanık olduklarını sonradan söyleyen ilgililer, bir ülkücüyü serbest bıraktılar. Oysa bu kişinin o tarihte a saliverilmesinin olanaksızlığının ilk bakışta gözde çarptığı bildiriliyordu. Firar olaylarının en çarpıcısı ise, İstanbul Bayrampaşa Cezaevinden 13 ülkücünün görüşme yerinin demirlerini keserek, görevli 9 gardiyanın gözetiminden sıyrılıp

ziyaretçilerin arasına karışarak kaçmalarıydı. 9 gardiyan, «Firar olayından haberdar olmadıklarını» söylerken, Bayrampaşa Cezaevi Mümessil Savcısı Adil Durmuş ise olayı şaşkınlıkla karşıladıklarını, o

demirlerin bir yılda ancak kesilebileceğini belirtiyordu. Ülkücü çevreler de bu olaydan sonra «Hükümetin ülkücülere baskı yapmak için böyle bir provokasyona başvurduğunu» söylemekle yetindiler.

“1 Mayıs Mahallesi Olayı,, açıklığa kavuşmadı

«Kurtarılmış bölge» deyimi Ümraniye 1 Mayıs mahallesinde 5 işçinin cesedinin bulunmasıyla tüm kamuoyuna mal oldu. Daha önceki gecekondu yıkımlarında güvenlik kuvvetlerine direnen 1 Mayıs mahallesi halkı «Kurtarılmış bölge» değil

«Çağdışı, geri bırakılmış» bir bölge olduklarını belirterek suçlamaları reddediyordu. Cesetleri bulunan 5 işçiye MİSK ve MHP yanlısı kuruluşların sahip çıkması durumu iyice karıştırdı. Olay sol içi bir hesaplaşma mıydı?

Gecekondu ticareti yapanların bir marifeti miydi? Gerçekten işçiler MHP yanlısı oldukları için mi öldürülmüştü? Tüm bu varsayımlar günler boyu kamuoyunda tartışıldı... Ama doyurucu bir yanıt bulunamadı.